

Sygn. akt I ACz 1863/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSA Krzysztof Sobierajski (spr.)

Sędziowie SSA Barbara Górczanowska

SSO Krzysztof Hejosz (del.)

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2013 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku D. W.

przy uczestnictwie Restauracji (...) Sp. z o.o. w K., A. D. (1)
i A. P. (1)

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko A. P. (1)

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 6 lipca 2013 roku, sygn. akt I Co 230/13

postanawia

1. oddalić zażalenie,
2. zasądzić od wnioskodawcy D. W. na rzecz uczestników A. D. (1) i A. P. (1) kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt I ACz 1863/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek D. W. o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko A. P. (1). W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca domagał się nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 20 czerwca 2011 roku, wyrokowi Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16 kwietnia 2012 roku oraz wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 kwietnia 2013 roku przeciwko A. P. (1) jako dłużniczce rzeczowej z ograniczeniem jej odpowiedzialności do prawa własności nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...) zaznaczając, że na podstawie tego nakazu uzyskał zabezpieczenie na nieruchomości pozwanego A. D. (1) w postaci hipoteki przymusowej. Po ustanowieniu hipoteki przymusowej pozwany zbył w dniu 17 września 2012 roku przywołaną nieruchomość na rzecz A. P. (1) i zdaniem wnioskodawcy zdarzenie to stanowi o przejściu na A. P. (1) obowiązku stwierdzonego nakazem zapłaty i uzasadnia nadanie klauzuli wykonalności przeciwko tej osobie. Sąd I instancji przywołując art. 788 § 1 k.p.c. zauważył, że wnioskodawca wykazał istnienie tytułu egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi A. D. (1) w postaci prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 20 czerwca 2011 roku oraz wykazał fakt nabycia w dniu 17 września 2012 roku nieruchomości zabezpieczonej hipoteką przymusową przez A. P. (2) przedkładając dokument urzędowy w postaci odpisu księgi wieczystej tej nieruchomości. Sąd zwrócił uwagę, że z księgi tej wynika, że na podstawie nieprawomocnego nakazu zapłaty na stanowiącej wówczas własność A. D. (1) nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...) została na wniosek z dnia 23 września 2011 roku wpisana w dniu 5 grudnia 2011 roku hipoteka przymusowa zabezpieczająca wierzytelność

objętą tym nakazem, a zatem prawo, na mocy którego wnioskodawca może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości - art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece. Sąd zaznaczył, że zgodnie z art. 75 ustawy o księgach wieczystych i hipotece zaspokojenie wierzyciela hipotecznego z nieruchomości następuje co do zasady według przepisów o sądowym postępowaniu egzekucyjnym, co oznacza, że wierzyciel powinien legitymować się tytułem wykonawczym przeciwko właścicielowi nieruchomości. Wskutek nabycia nieruchomości od A. D. (1) po dacie ujawnienia hipoteki A. P. (1) stała się wprawdzie dłużnikiem rzeczowym wnioskodawcy, gdyż w dacie nabycia nieruchomości ta była już obciążona hipoteką przymusową. Nie oznacza to jednak, że przeszedł na nią obowiązek A. D. (1) w rozumieniu art. 788 § 1 k.p.c. objęty nakazem zapłaty z dnia 20 czerwca 2011 roku. Odpowiedzialność dłużnika osobistego i odpowiedzialność dłużnika rzeczowego, którego nieruchomości jest obciążona hipoteką dla zabezpieczenia wiarygodności kredytodawcy jest bowiem odpowiedzialnością in solidum. Sąd podkreślił, że odpowiedzialność A. P. (1) wynika z innego stosunku prawnego, niż odpowiedzialność A. D. (2), a zatem brak jest podstaw do nadania tytułowi egzekucyjnemu, w którym jako dłużnik wskazany jest A. D. (1), klauzuli wykonalności przeciwko A. P. (1) w trybie art. 788 § 1 k.p.c. gdyż nadanie klauzuli wykonalności w tym trybie mogłoby nastąpić tylko w wypadku, gdyby na A. P. (1) przeszedł ten sam obowiązek, który obciąża A. D. (1), a który stwierdzono nakazem zapłaty z dnia 20 czerwca 2011 roku.

Wnioskodawca złożyła zażalenie na postanowienie Sądu I instancji zarzucając mu naruszenie art. 788 § 1 k.p.c., art. 747 pkt 2 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z a art. 357 § 1 k.p.c. Wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i orzeczenie zgodnie z wnioskiem, względnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w trybie art. 395 § 2 k.p.c. i orzeczenie zgodnie z wnioskiem. Wniósł o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu zaznaczył, że jego wniosek oparty jest na art. 788 § 1 k.p.c. podkreślając, że A. D. (1) najpierw był odpowiedzialny rzeczowo, a obecnie odpowiedzialna rzeczowo jest A. P.. Podniósł, że składając wniosek starał się uzyskać tytuł wykonawczy przeciwko nabywcy nieruchomości.

Uczestnicy A. D. (1) i A. P. (1) wnieśli o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Uczestnicy zakwestionowali zasadność zarzutów zgłoszonych przez wnioskodawcę.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 788 § 1 k.p.c. jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Przepis ten dopuszcza nadanie klauzuli przeciwko następcom prawnym zobowiązanego lub uprawnionego lub na ich rzecz. Dotyczy to wszystkich przypadków sukcesji, zarówno pod tytułem szczególnym, jak i pod tytułem ogólnym. Do przejścia uprawnień wierzyciela i obowiązków dłużnika po powstaniu tytułu egzekucyjnego może dojść w wyniku zawartej umowy lub zdarzeń, z którymi ustawa wiąże taki skutek, w szczególności w przypadku: przelewu wiarygodności, przejęcia długu, dziedziczenia, nabycia spadku na podstawie umowy ze spadkobiercą, indosu, przeniesienia własności dokumentu na okaziciela, a także w przypadku połączenia się spółek handlowych (por. A. Stangret-Smoczyńska „Komentarz do art. 788 k.p.c.”, LEX 2012).

W realiach niniejszej sprawy wnioskodawca domagał się nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 20 czerwca 2011 roku, wyrokowi Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16 kwietnia 2012 roku oraz wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 kwietnia 2013 roku, w sprawie o zapłatę toczącej się między wnioskodawcą a (...) Sp. z o.o., przeciwko A. P. (1), która umową z dnia 17 września 2012 roku nabyła od A. D. (1) nieruchomości objętą księgą wieczystą o nr (...). Na nieruchomości tej, zanim A. P. (1) nabyła ją od A. D. (1), ustanowiono na podstawie przywołanego nakazu zapłaty zabezpieczenie w postaci hipoteki przymusowej. Tym samym A. P. (1) została dłużnikiem rzeczowym i wnioskodawca może, zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach

wieczystych i hipotece, dochodzić zaspokojenia z ww. nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości.

Powyższe nie oznacza jednak, iż A. P. (1) stała się dłużnikiem osobistym wnioskodawcy, następcą prawnym A. D. (1). Nie doszło bowiem do sukcesji, do przejścia uprawnień wierzyciela i obowiązków dłużnika po powstaniu tytułu egzekucyjnego, do zbycia rzeczy lub prawa objętych sporem między wnioskodawcą a (...) Sp. z o.o. A. P. (1) nie może być traktowana jako następca prawny A. D. (1) w zakresie jego sporu z wnioskodawcą. W związku z tym wykluczona jest możliwość zastosowania w stosunku do A. P. (1) art. 788 § 1 k.p.c. Ponadto należy nadmienić, iż wnioskodawca we wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wskazał, że jego dłużnicy osobiści uścili wobec niego należność główną i koszty postępowania zalegając jeszcze z zapłatą odsetek. Wzajemne rozliczenia między wnioskodawcą a jego dłużnikami osobistymi nie wpływają jednak na możliwości zastosowania wobec A. P. (1) zapisu art. 788 § 1 k.p.c.

Należy także zauważyć, że gdy obok dotychczasowego dłużnika do stosunku zobowiązaniowego wstępuje nowy podmiot zobowiązany subsydiarnie nie występuje wówczas następstwo prawne (por. W. Siedlecki, „Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego”, s. 1121; M. Muliński, Postępowanie..., s. 195; Z. Szczurek (w:) Egzekucja sądowa..., red. Z. Szczurek, s. 186). Między zatem odpowiedzialnością A. D. (1) jako dłużnika osobistego wnioskodawcy a odpowiedzialnością A. P. (1) jako dłużnika rzeczowego wobec wnioskodawcy nie występuje następstwo prawne umożliwiające zastosowanie wobec niej regulacji określonej w art. 788 § 1 k.p.c. W rezultacie wnioskodawca nieprawidłowo argumentuje w zażaleniu, że składając niniejszy wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko A. P. (1) starał się stosownie do zapisu z art. 75 ustawy o księgach wieczystych i hipotece uzyskać tytuł wykonawczy przeciwko nabywcy nieruchomości.

W świetle powyższego należało uznać, iż orzeczenie Sądu I instancji jest prawidłowe a zarzut wnioskodawcy o wzajemnej sprzeczności ustaleń Sądu Okręgowego niezasadny. Wnioskodawca nie wykazał bowiem przejścia praw lub obowiązków z jego dłużnika osobistego A. D. (1) na A. P. (1). W związku z tym zarzuty naruszenia art. 788 § 1 k.p.c., art. 747 pkt 2 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z a art. 357 § 1 k.p.c. są bezpodstawne.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny w Krakowie w pkt 1 postanowienia działając na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie wnioskodawcy. Natomiast w pkt 2 Sąd Apelacyjny orzekł o kosztach postępowania zażaleniowego na podstawie § 12 ust 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.